

شاڭخاي سەلبەسنىڭ ۋېمىنا مۇشە ەلدەر مەديالارىنىڭ ۋاكىلدەر ۋېىرمەسى شىنجاڭغا كەلدى

“اشق شىنجاڭ ومىر شەڭدىك كۈشكە تولى ەكەن”

كەلگەن، اشق شىنجاڭ ومىر شەڭدىك كۈشكە تولى ەكەن،” “غىمىر بەلدەۋ، غىمىر جولدى” بىرگە قۇرۇ باستاماسى قىرعىزستانغا جاڭغا دامۇ ورايىن ازىرلە-دى. جۇڭگو – قىرعىزستان – وزبەكىستان تەمىر جولىنىڭ جەدەل سالىنۇنا ىلەسە، ەكى ەل خالقم-نىڭ، غىسوز جوق، غىتېپتى چاقسى باقتقا كەنەلەند-دىگىنە سەنەمىن، – دەدى اسەرلەنە.

گۇاڭجۇۋ اۆتوكولىك توبى غىمنىس اۆتوكولىك شەكتى سەرىكتەسنىڭى شىنجاڭ بولمىشە سەرىكتەس-تىگىندە ۋاكىلدەر ۋېىرمەسنىڭ مۇشەلەرى وسىزلا-ماندانغان غىندىرىس سەحناسى كىرىپ، اۆتوكولىك قۇراستىرۇ جۇمىس غىارتىبىن، زەردەلى مەخانىكالىق بىلەكنىڭ جۇمىس غىارتىبىن، سىسونداي - اق كۇاڭجۇۋ اۆتوكولىك توبىنىڭ ەڭ جاڭا اۆتوكولىك تۇرپاتى سىياقتىلاردى ەكسكۇرسىيالىدى. بۇل اۆتو-كولىكتەر نەگىزىنەن قاي جەرلەرگە ساتىلادى؟ سەرىك-تەستىكتىڭ غىندىستاندا زاۋود سالۇ جوسىبارى بار ما؟... كوپىشلىك شىنجاڭنىڭ جاساۋ كاسىبىنىڭ دامۇنىنىڭ تەزدىگىنە سۇيىنۇمەن بىرگە، غوز مەملەكەتىنە دە ساۋدا ورايىن بەلسەنە قاراستىردى.

شىنجاڭ بۇيغۇر مۇقامى – ان، غىمى، مۇزىكا غىمىر تۇلعالانغان كولىمەدى جالىبلىق كوركەمەنەر فورماسى، 2005 – جىلى بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۋېىمىنىڭ وقۇ – اعارتۇ، علمىم، مادەنىيەت ۋېىمى جاي-عنابن ەبىزاتتىق مادەنىي مۇرا تىزمىدىگىنە ەنگىزىل-گەن. شىنجاڭ كوركەمەنەر تەاتىرىندا ۋاكىلدەر ۋېىرمەسنىڭ مۇشەلەرى جاقىن ارالىقتان «جۇلا» سىياقتى مۇقام كوركەمەنەر ويىندارىن تاماشالىدى. تامىلچىعان مۇزىكا، شانتىقتا تولى غىمى، كوپىشلىك ونىڭ وزگەشە كوركەمەنەرلىك باۋارامدىلىغىنان اسەرلەندى ارى جۇڭگو ۋكىمەتنىڭ شىنجاڭنىڭ ەبىزاتتىق مادەنىيەت مۇرالارىن قورغاۋعا باسا غىمان ەرگەندىگىن سەزىندى.

“شىنجاڭنىڭ كوپ ۇلتتى مادەنىيەتى تەرەڭ اسەر قالىردى”. رەسەي اقپارات اگەنتتىڭى “بىۋ-گىنگى رەسەي” مەديا توبىنىڭ رەداكتورى، اۋدار-ماشى ولۇقەرىمى ەلەنا بىلاي دەدى: رەسەي مەن جۇڭگونىڭ اناعۇرلىم كوپ مادەنىيەت – كوركەمەنەر

اۋىس – كۇيس قىمىلن وتكىزىپ، وركەنىەتتەردىڭ اۋىس – كۇيسىن، غوزارا ۇلگى اۋلىن ىلگەرلەتوتن غۇمىت ەتەمەن.

شىنجاڭ خالقارالق ۇلكەن بازارىندا ۋاكىل-دەر ۋېىرمەسنىڭ مۇشەلەرى ارالاي غۇرۇپ، قول تەلەپوندارىمەن سۇرەتكە غىتۇسىردى، غىتۇرلى كەپ-تىرىلگەن جەمەس، جەمەس – جىدەك، ۇلتىتىق ەرەكشەلىككە يە قولونەر بۇيىمدارى، دارا قۇرىلىس-تار، سونداي – اق ناق مايدانداى بۇقارانىڭ نىق-لاستى كۇلكىسى، تۇگەلدەي كوپىشلىك سۇرەتكە تۇسىرگەن ەگىزگى كورنىستەر بولدى.

ەگىپەت ورتا شىغىس اگەنتتىگىنىڭ باسقارۇشى باس رەداكتورى الفىق سوحرات ۋېىنىدەگىلەرگە الا كەتۇگە غىمىر كوك غىتۇستى دوپپا جانە دامەدى پىراندىك ساتىپ الدى. “شىنجاڭغا تۇغغىش رەت كەلۇمىم، مەن بۇل جەردى قاتتى ۇناتتىم”. ول: مەن شىنجاڭ خالقنىڭ تۇرمىسنىڭ جارىاسەدى، باقتتى، مادەنىيەتى اۋان غىتۇرلى، ەكونومىكاسىنىڭ بولاشاعى تۇرلى ەكەندىگىن كوردىم، كەيىمىر باتىس مەديالارىنىڭ شىنجاڭغا قاتىستى جالغان يىنفورماتىسيالا-رى اۋىزعا اۋلۇعا تالىتامىدى. – دەدى.

«كاتار تالقى منبەرى» گازەتىنىڭ غىلتىشىسى سىيدىق مۇخامەت اشراق تا وسىنداى اسەر الدى. ول بىلاي دەدى: غۇرمىچى وسىزاماننانعان، قاتىنا-سى قولايلى، كوشەلەرى تازا، تۇنگى كورنىسى وتە كوركەم قالا ەكەن، بۇل ارادا تۇرمىس كەشىرىپ جاتقان ادامداردىڭ، غىسوز جوق، باقتتى ەكەندىگ-نە سەنەمەن.

غىمىر كۇندىك ۋاقىت قىسقا بولغانمەن، قال-دىرعان اسىرى تەرەڭ بولدى. ۋاكىلدەر ۋېىرمەس-نىڭ مۇشەلەردىنىڭ باسىم كوپىنىڭ شىنجاڭغا تۇغغىش رەت كەلۇى، ولار جول بويى كورىپ، دەن قويا سەزىنىپ، اپپارات كوزى جانە قالامدارى ارقىلى ويىەكتىۋ، شىنايى شىنجاڭدى ەستەلىككە الدى. ۋاكىلدەر ۋېىرمەسنىڭ مۇشەلەرى قايتىپ بارعاننان كەيىن خابارلادى كۇشەيتىپ، كورىكتى شىنجاڭدى بۇكىل دۇنيە جۇزىنە تانىستىراتىدىقتا-رىن غىبىلدىردى.

(باسى 1 – ەەتتە)

ماركسىزم جۇڭگونى تەرەڭدەي وزگەرتتى، جۇڭگو دا ماركسىزمىدى بارىنشا بايتتى. پارتىيا-نىڭ خالققا باسلىقى ەتتىپ، قايتا – قايتا زىدەنۇ، قايتا – قايتا ساتسىزدىكىك ۇشىراۋ، قايتا – قايتا غۇرىس اشۇ بارىسىندا جۇڭگونىڭ باسقا ار غىتۇرلى سايباسى كۇشتەرنىڭ ورنىنداۋى مۇمكىن ەمەس جاپالى مىندەتتى ورنىداى اۋى، تۇبىرد-نەن العاندا، ماركسىزمنىڭ نەگىزگى قاعىدلارن جۇڭگونىڭ ناقتى امالياتىمەن ۇشتاستىرۇعا، جۇڭخۇانىڭ تاڭداۋلى غىداستۇرلى مادەنىيەتىمەن ۇشتاستىرۇعا تاباندى بولپ، ماركسىزمنىڭ جۇڭ-گوشالانۇن، زامانالانۇن ۇزدىكىسىز ىلگەرلەت-كەندىگىندە. اسىرەسە، جاڭا داۋىردەن بەرى پارتىيامىز “ەكى ۇشتاستىرۇعا” تاباندى بولپ، نازارايلىق زىدەنسى جاساۋعا جانە وندا جاتقالق اشۇعا باىتل بولپ، كوممۇنىستىك پارتىيانىڭ يىلىك جۇرگىزۇ زاڭدىلىعى، مۇستىيالىستىك قۇرد-لىسى زاڭدىلىعى، ادامزات قوعامىنىڭ دامۇ زاڭدى-لىمى جولىندەگى تانىمىن شت جاڭا كوز ايامەن تەرەڭدەتىپ، كەلەلى نازارايلىق جەنتىستىكتەرگە قول جەتكىزىپ، ونى شي جىنپىڭ جاڭا غىدأۋىر جۇڭگوشا سوتسىيالىزم يدەياسىندا شوغرلى بەينە-لەدى. شي جىنپىڭ جولداستى ۇيتقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كومىتەتىنىڭ پارمەندى باسشىلىغىندا، شي جىنپىڭ جاڭا غىدأۋىر جۇڭگوشا سوتسىيالىزم يدەياسىنىڭ علمىي جەتەكشىلىگىندە پارتىيامىز بۇكىل ەلدەگى ار ۇلت خالقىن نىنتىپاقتاستىرىپ جانە باستاپ، جاڭا داۋىردەگى ۇلى تابىستاردى جاراتتى، جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۇن جۇزە-گە اسىرۇ بوگەۋ بەرمەس تاريچى ۇردىسكە قادم تاسىتاپ، سوتسىيالىستىك جۇڭگو اناعۇرلىم ايبىندى بەينەمەن دۇنيەنىڭ شىغىسىندا غىغمسە كوتەردى.

تارىخ پەن اماليات بەس مىڭ نەشە جىلدىق جۇڭخۇا وركەنىيەتىنىڭ مىعم نەگىزىندە جۇڭگو-شا سوتسىيالىزمىدى اشىپ جانە دامىتىپ، ماركسىزمنىڭ نەگىزگى قاعىدلارن جۇڭگونىڭ ناقتى غىس جۇزىندىگىمەن، جۇڭخۇانىڭ تاڭداۋ-لى غىداستۇرلى مادەنىيەتىمەن ۇشتاستىرۇ، غىسوز-سىز، باسىپ وتەتىن جول ەكەندىگىن تولق بەي-نەلەدى. باس شۇجى شي جىنپىڭ: “بۇل غىبىزدىڭ جۇڭگوشا سوتسىيالىزم جولى جونىندە زىدەنسى جاساۋ بارىسىندا قورىتىندىلغان زاڭدىلىق سىياتتى تانىمىمىز، غىبىزدىڭ تابىسقا قول جەتكىزۇد-مىزدەگى ەڭ ۇلكەن اسىلمىمىز” ، – دەپ تەرەڭ اتاپ كورسەتتى.

ورمان، جايىلم بەلدەۋى سىياقتىلاردى قالىپتاستىرۇ باس شۇجى شي جىنپىڭ: “غىبىزدىڭ سوتسىيالىزم كەرەك. غىنەمدى اتقارىلاتىن تىزگىندەۋ ۇلگىسىن جەرگىلىكتى جاعدايعا قاراي جاساپ، علمىي جالپ-لاستىرۇ، پايدالانۇ كەرەك. شي جىنپىڭ بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: حال-قارالىق اۋىس – كۇيسىتى، سەلبەستىكتى كەڭىنەن ورسىتەتىپ، “بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۋېىمىنىڭ شولەيتىتەنۇدەن ساقىتانۇ جانە ونى تىزگىندەۋ شارىتىن» اتقارىپ، ەلەمدىك شولەيتتەنگەن ورتانى تىزگىندەۋگە بەلسەنە ات سالىسىپ، توغىرەكتەگى ەلدەر مەن سەلبەستىكتى غىتۇيىندى تۇردە كۇشەي-تىپ، “غىمىر بەلدەۋ، غىمىر جولدى” بىرگە قۇراتىن ەلدەردىڭ شولەيتىتەنۇدەن ساقىتانۇنا جانە ونى تىز-گىندەۋىنە قولداۋ كورسەتىپ، ار ەلدى سايباسات-تىق تىلدەسۇ مەن يىنفورماتىسادان بىرگە يىگىلكىنە-نىپ، شاڭ – توزاڭ اپپاتى اۋا رايىنا بىرگە توتەپ ەرۇگتە جەتەكتەۋ كەرەك.

شي جىنپىڭ سۇغىندا بىلاي دەپ باسا دارىپتە-دى: “غۇش تەرىستىك” نىجەنەرياسىن اتقارۇ — مەملەكەتنىڭ كەلەلى سىرتاىنگىياسى، مۇندا ۋېىمدىق باسشىلىقتى جاپپاي كۇشەيتىپ، ورتالىق غىمىر تۇتاس جوسپارلاپتىن، ولكە باس جاۋاپكەرشلىك ارقالاي-تىن، قالا، اۋدان تىپاناقتاندىرۇدى يگەرەتن قىزمەت مەحازىمىنە تاباندى بولپ، سايباسات مەحازىمىن كەمەلدەندىرىپ، سايكەسۇدى، سەلبەسۇدى كۇشەي-تىپ، قاتىستى غىتۇيىندى قىزمەتتەردى غىمىر تۇتاس جوسپارلاپ، جەتەكشىلىك ەتۇ، سايكەستى ىلگەرد-لەتۇ كەرەك. “غۇش تەرىستىك” نىجەنەرياسىنا قار-جىلىق قولداۋ كورسەتۇ جانە سايباساتتىق تىرەك بولۇ جۇيەسىن قاۋسزداندىرىپ، ورنىقتى، باياندى ۇسنىلىم مەحازىمىن ورناتۇ كەرەك. ار دارەجەلى پارتكومدار مەن ۇكىمەتتەر سىرتاىنگىيالىق تاباندىلىق-تى ساقىتاپ، جوبانى سۇغىندا دەيىن جالغاستىرىپ، ۇلاستىرا كۇش سالا سىتەپ، “غۇش تەرىستىك” سىياقتى غىتۇيىندى نىجەنەريا قۇرىلىستارىن تالقىپاي ىلگەرلەتەپ، ەلمىزدىڭ سولئۇستىك ەكولوگىيالىق جاۋىپسىزدىك قالىقتىسىن بەرىك ورناتۇى كەرەك. جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسى ورتالىق كومىتەتى سايباسى بىۋروسىنىڭ تۇراقتى مۇشەسى، ورتالىق كومىتەت كەڭمەسىنىڭ مەڭگەرۇشىسى ساي جى قىزمەت تەكسەرۇدە بىرگە بولدى ارى اڭگىمە ماجىلىسىنە قاتىناستى.

لى گانچيە قاتارلار قىزمەت تەكسەرۇدە

بىرگە بولدى ارى اڭگىمە ماجىلىسىنە قاتىناستى،

شى لىفۇڭ قىزمەت تەكسەرۇدە بىرگە بولدى،

ما شىجۇرۇ جانە ورتالىق پەن مەملەكەت وركاندا-

رىنىڭ قاتىستى تاراولارىنداى جاۋاپتى جولداستار،

قاتىستى ولكە، رايوندارداى جاۋاپتى جولداستار اڭ-

گىمە ماجىلىسىنە قاتىناستى.

يالىق جانە امالياتتىق جاسامپازدىق كەڭسىتىگىن اشىپ، غىبىزدىڭ يدەيا جانە مادەنىيەت رىقتىلىغىن يگەرۇمىمىزگە، سونمەن بىرگە جوق، نازاريا جانە تۇزمىگە پارمەندى تۇردە ئىچال جاساۋىمىز-عا مۇمكىندىك بەردى. ونان دا ماڭغىزدىسى، “ەكىنشى ۇشتاستىرۇ” تاغى غىمىر رەتكى يدەييانى ازات ەتۇ بولپ، غىبىزدىڭ اناعۇرلىم كەڭ مادەنىيەت كەڭسىتىگىندە جۇڭخۇانىڭ تاڭداۋلى غىداستۇرلى مادەنىيەتنىڭ باعالى بايلىغىنان تولق پايدالانىپ، بولاشاقتى بەتكە العان نازاريادا جانە تۇزمىدە جاتقالق اشۇ جونىندە زىدەنۇمىمىزگە مۇمكىندىك جاسادى. “ۇشتاستىرۇ” مادەنىيەتنىڭ نەگىزگى تۇلعالىق سىپاتىن بەكەمدەگەندىگىن جەتە تانۇد-مىز كەرەك. ماركسىزمنىڭ جۇڭگو تاراۋىن جۇڭگو كوممۇنىستەرى ۇز كۇشنىە سۇيەنىپ اماليات-تان وتكىزگەن. تارىخ پەن اماليات بىزگە تەك ۇوز وتانىنىڭ، ۇوز ۇلتىنىڭ تاريچى مادەنىيەت-نىڭ قۇرانلى القابىنا تەنىڭ تامىر تارتقىاندا-غانا، ماركسىزمدىڭ ايقىقاتنىڭ السىپ بايەتەرەگى تەرەڭگە تامىر نارتىپ، جاپىراق قاياتىندىغىن ۇغىندىردى. شي جىنپىڭ جاڭا غىدأۋىر جۇڭگو-شا سوتسىيالىزم يدەياسىن ورناتۇ — وسى مادەنىيەت-تىڭ نەگىزگى تۇلعالىق سىپاتىنىڭ ەڭ پارمەذ-دى بەينەلەنۇى.

ماركسىزمنىڭ جۇڭگوشالانۇنىنىڭ، زامانالانۇد-نىڭ جاڭا تاراۋىن ۇزدىكىسىز جازۇ — زامانىمىز-داى جۇڭگو كوممۇنىستەرنىڭ ايبىندى تاريچى جاۋاپكەرشلىگى. شي جىنپىڭ جاڭا غىدأۋىر جۇڭ-گوشا سوتسىيالىزم يدەيياسى جۇڭگونىڭ سۇراۋىنا، دۇنيە غىجۇزىنىڭ سۇراۋىنا، خالىقتىڭ سۇراۋىنا، داۋىردىڭ سۇراۋىنا علمىي جاۋاپ بەردى، ول — زامانىمىزداى جۇڭگو ماركسىزمى، 21 – غىسىر ماركسىزمى، جۇڭخۇا مادەنىيەتى مەن جۇڭگو رۇخىنىڭ داۋىردىك جاۋھارى رەتىندە، ماركسىزمنىڭ جۇڭگوشالانۇنىنىڭ، زامانالانۇنىنىڭ تىك سەكىرد-سىن جۇزەگە اسىردى. شي جىنپىڭ جاڭا غىدأۋىر جۇڭگوشا سوتسىيالىزم يدەيياسى ماركسىزمنىڭ نە-گىزگى قاعىدلارن جۇڭگونىڭ ناقتى غىس جۇ-زندىگىمەن ۇشتاستىرۇعا، جۇڭخۇانىڭ تاڭداۋلى غىداستۇرلى مادەنىيەتىمەن ۇشتاستىرۇعا تاباندى بولپ، تارىخ سەنمەن، مادەنىيەت سەنمەن بە-كەمدەپ، ەرتەدەگىنى بۇگىنگىگە پايدالانۇعا، كونەنى تاستاپ، جاڭانى جارىققا شىعارۇعا تابان-دى بولپ، ماركسىزم يدەياسىنىڭ جاۋھارىن جۇڭخۇانىڭ تاڭداۋلى غىداستۇرلى مادەنىيەتنىڭ جاۋھارىمەن ۇشتاستىرىپ، خالىق بۇقاراسىنىڭ كۇندەلىكتى تۇرمىسقا قولدانغانمەن سەزىنە بەر-مەيتىن ورتاق قۇن كوزقاراسىمەن توعىستىرىپ، علمىي نازارياعا ايقىن جۇڭگوشا كرەكشەلىك ۇستەپ، ماركسىزمنىڭ جۇڭگوشالانۇنىنىڭ، زامانا-لانۇنىنىڭ تاريچى نەگىزى مەن بۇقارالىق نەگ-زىن بەكەمدەدى. اماليات “ەكىنشى ۇشتاستىرۇ” پارتىيامىزدىڭ ماركسىزمنىڭ جۇڭگوشالانۇنىنىڭ، زامانالانۇنىنىڭ تاريچى تاجرىبەسىن تەرەك قورد-تىندىلاۋى، جۇڭخۇا وركەنىيەتىنىڭ دامۇ زاڭدىلى-مەن تەرەڭ يىگەرۇى ەكەندىگىن تولق دالەلدە-دى، پارتىيامىزدىڭ جۇڭگو جولى، نازاريايسى، غىتۇزمى جولىندەگى تانىمىنىڭ جاڭا بىيك دەڭ-گەيىگە جەتكەندىگىن بەينەلەدى، پارتىيامىزدىڭ تارىخ سەنمىنىڭ مادەنىيەت سەنمىنىڭ جاڭا بىيك دەڭگەيىگە جەتكەندىگىن بەينەلەدى، پارتيا-مىزدىڭ جۇڭخۇانىڭ تاڭداۋلى غىداستۇرلى مادەنىيەتىن جالغاستىرۇ بارىسىندا مادەنىيەتتە جاتقالق اشۇدى ىلگەرلەتۇ ساناللىغىنىڭ جاڭا بىيىك دەڭگەيىگە جەتكەندىگىن بەينەلەدى.

زامانىمىزداى جۇڭگو ادامزات تارىخىنداى ەڭ ايبىندى دا وزگەشە امالياتتىق جاسامپازدىقتى باستان كەشىرۇدە، رەفورما، دامۇ، ورنىقتىلىق مىندەتنىڭ اۋىرلىعى، قايشىلىقتىڭ، خاۋىپ – قا-تەردىڭ، سىن – سايىستىڭ كوپتىگى، ەل باسقارۇ سىناغىنىڭ كۇشتىلىگى بۇرىن بولپ كورمەگەن دارەجەدە، دۇنيە جۇزىندە 100 جىلدا بولماعان زور وزگەرىستىڭ تەرەڭدىگى، وزگەرۇى بۇرىن بولپ كورمەگەن دارەجەدە بولپ وتىر، ول جاۋاپ بەرۇگە غىمىستى قىرۇار نازارايلىق جانە امالياتتىق تاقىرىپتاردى ورتىناغ قىويدى. ماركسىزمگە تاباندى بولۇ مەن ماركسىزمىدا-مىتۇدى اناعۇرلىم ويداعىمدى بىرلىككە كەلتىرىپ، ماركسىزم “جەبەسى” ارقىلى جاڭا داۋىردەگى جۇڭگو سىندى “نىسانانى” كوزدەۋگە تاباندى بولپ، ماركسىزمنىڭ نەگىزگى قاعىدلارن جۇڭ-گونىڭ ناقتى غىس جۇزىندىگىمەن ۇشتاستىرۇ-دى، جۇڭخۇانىڭ تاڭداۋلى غىداستۇرلى مادەنىيەت-مەن ۇشتاستىرۇدى ۇزدىكىسىز ىلگەرلەتەپ، ماركسىزمنىڭ اناعۇرلىم كوپ جۇڭگو ەرەكشەل-ىگىن، جۇڭگو سىتېلىن، جۇڭگو سالانۇىنن جارىققا شىعارۇنا مۇمكىندىك جاساپ، ماركسىزمنىڭ جۇڭگوشالانۇنىنىڭ، زامانالانۇنىنىڭ جاڭا تاراۋىن ۇزدىكىسىز جازىپ، ماركسىزمنىڭ جۇڭگو توپرا-عىندا اناعۇرلىم كۇشى، اناعۇرلىم يلاندىرۇ قۇان-نا يە ايقىات كۇشىن كورسەتۇننە مۇمكىندىك جا-ساۋىمىز كەرەك.

(شىنخۇا اگەنتىتىگىنىڭ 6 – ايدىڭ 6 –

كۇنى بەيجىڭنەن بەرگەن خابارى)